Harmonizált európai szabvány

Németül:	Harmonisierte europäische Norm
Angolul:	Harmonized european standard
Franciául:	Norme européenne d'harmoniques

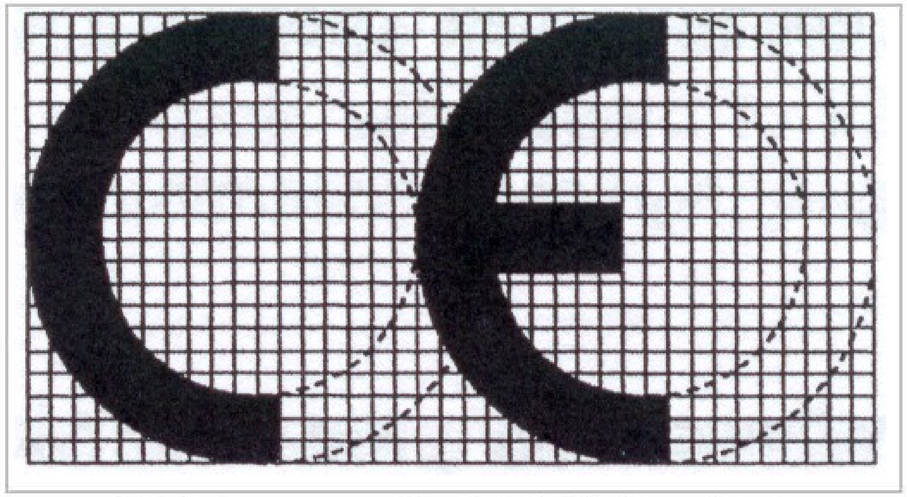

CE jel, a termékek EU irányelvek (direktívák) szerinti megfelelőségét jelölő szimbólum

A harmonizált szabvány többértelmű fogalom, a régi értelmezés általánosnak (horizontális értelmezés), az új különlegesnek (vertikális értelmezés) tekinthető.

A régi, általános értelmezés szerint „a *harmonizált szabványok* ugyanarra a tárgyra vonatkozó, különböző szabványosító szervek által jóváhagyott szabványok, amelyek termékek, eljárások vagy szolgáltatások csereszabatosságát vagy az e szabványok szerint végzett vizsgálatok eredményeinek, illetve az e szabványok szerint szolgáltatott információ kölcsönösen azonos értelmezését eredményezik.” (Kondor István szerk.: Mi micsoda a minőségügyben? GTE Ipari Minőségi Klub, Budapest, 1997.) Eszerint a régi, a köznapi szóhasználatnak is megfelelő megközelítés szerint tehát a szóban forgó szabványok és tartalmi vonatkozásaik egymással harmonizálnak, egymással vannak összhangban (horizontális értelmezés).

Az új, különleges értelmezés szerint a *harmonizált európai szabványok* azok az európai termékszabványok, amelyek az „új megközelítésű” európai irányelv(ek)ben szereplő „lényeges” követelmények teljesülését szolgálják, az „új megközelítésű” irányelvvel (direktívával) harmonizálnak, azzal összhangban állnak (vertikális értelmezés). E szócikkben ezzel az új értelmezéssel foglalkozunk.

Az európai irányelvek (direktívák) kötelezőek, mert jogszabályok, és a nemzetek kötelesek jogszabályként bevezetni, és az ezeknek ellentmondó jogszabályaikat visszavonni. Ez az Európai Közösségek tagjaira és tagjelöltjeire, így Magyarországra nézve is kötelező. Az „új megközelítésű” irányelvek csak a termékekre vonatkozó alapvető követelményeket (az élet, egészség, vagyon, környezet védelme) tartalmazzák. 2002. májusában az „új megközelítésű” irányelvek száma 24 darab volt, melyek közül egy vonatkozik az építési termékekre. Ennek és az ezt kiegészítő „Építési termékek” irányelvnek a megnevezése: "Directive 89/106/EEC of 21 December 1988 (construction products)" és "Directive 93/68/EEC of 22 July 1993 (CE Marking)".

Harmonizált európai szabvány csak termékszabvány [a termékre követelményeket (is) tartalmazó szabvány] lehet, de nem minden európai termékszabvány harmonizált, mert vannak olyan termékek is, amelyek szabványa nem kell, hogy az „új megközelítésű” irányelveknek megfeleljen, illetőleg rájuk vonatkozó „új megközelítésű” irányelvek nincsenek is. A harmonizált európai szabvány mögött van „új megközelítésű” irányelvi követelmény, a nem-harmonizált európai szabvány mögött nincs ilyen követelmény.

Harmonizált európai szabvány például:
MSZ EN 197-1:2000 „Cement”,
MSZ EN 459-1:2002 „Építési mész. Fogalommeghatározások, követelmények és megfelelőségi feltételek”,
MSZ EN 934-2:2002 „Betonadalékszerek. Fogalommeghatározások és követelmények”,
MSZ EN 934-4:2002 „Adalékszerek feszítőkábelek injektálóhabarcsához. Fogalommeghatározások, követelmények és megfelelőség”,
MSZ EN 1338:2003 „Beton útburkoló elemek. Követelmények és vizsgálati módszerek”,
MSZ EN 1339:2003 „Beton járdalapok. Követelmények és vizsgálati módszerek”,
MSZ EN 1340:2003 „Beton útszegélyelemek. Követelmények és vizsgálati módszerek”,
MSZ EN 1341:2002 „Természetes útburkoló kőlapok külső kövezésre. Követelmények és vizsgálati módszerek”,
MSZ EN 1342:2002 „Természetes útburkoló kövek külső kövezésre. Követelmények és vizsgálati módszerek”,
MSZ EN 1343:2002 „Természetes útszegélykövek külső kövezésre. Követelmények és vizsgálati módszerek”,
MSZ EN 12620:2003 „Kőanyaghalmazok (adalékanyagok) betonhoz” (hazai szóhasználattal ez egy homok, kavics, és homokos kavicsv termékszabvány),
MSZ EN 12839:2001 „Előregyártott beton kerítéselemek”,
MSZ EN 13043:2003 „Kőanyaghalmazok (adalékanyagok) utak, repülőterek és más közforgalmú területek aszfaltkeverékeihez és felületkezeléséhez” (hazai szóhasználattal ez egy zúzottkőv és kőlisztv termékszabvány),
MSZ EN 13055-1:2003 „Könnyű kőanyaghalmazok. 1. rész: Könnyű kőanyaghalmazok (könnyű adalékanyagokv) betonhoz, habarcshoz, injektálóhabarcshoz”,
MSZ EN 13139:2003 „Kőanyaghalmazok (adalékanyagok) habarcshoz”, (hazai szóhasználattal ez is egy homokv és kőlisztv termékszabvány),
MSZ EN 13242:2003 „Kőanyaghalmazok műtárgyakban és útépítésben használt kötőanyag nélküli és hidraulikus kötésű anyagokhoz” (hazai szóhasználattal ez is egy zúzottkőv termékszabvány),
MSZ EN 13383-1:2003 „Vízépítész terméskő. 1. rész: Műszaki előírás”,
MSZ EN 13450:2003 „Vasúti ágyazati zúzottkő” (hazai szóhasználattal ez is egy zúzottkőv termékszabvány)
című termékszabvány.

Az európai szabvány mindig és csak azáltal válik harmonizált szabvánnyá, hogy az EU Bizottság harmonizálttá nyilvánítja. A harmonizált szabványokat az EU hivatalos lapjában (Official Journal) hirdetik meg, és ezek naprakész

jegyzéke az interneten is olvasható: http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/index.html

A harmonizált szabvány előszava utal arra, hogy a harmonizált európai szabvány az EU irányelv(ek) lényeges követelményeit tartalmazza, és az azzal való kapcsolatot a szabvány szerves részét képező, tájékoztató jellegű ZA melléklet tárgyalja.

Az európai piacon olyan termékek forgalmazhatók a legkönnyebben, amelyek a vonatkozó harmonizált szabványnak, és ezáltal egy, esetleg több „új megközelítésű" irányelvnek megfelelnek. A gyártó vagy a termék forgalmazója csak az ilyen terméket láthatja el a CE (a francia „conformité européenne" kifejezés rövidítése) jelöléssel, és csak akkor, ha az EU Bizottság által kijelölt valamely, EU tagállamban található „notifikáló szervezet"-től a CE jel használatát engedélyező okiratot megszerezte. A CE megfelelőségi jelölés tartalmazza az ábrán látható CE jelet, továbbá a gyártó megnevezését, címét, a gyár nevét, a CE megjelölés elhelyezése évének két utolsó számjelét vagy dátumát, a szabvány jelét, a termék szabványos jelét, esetleg főbb jellemzőit. A CE jelölést szabályosan viselő termék forgalmazását az EU tagországokban megtiltani, megakadályozni, korlátozni nem lehet, következésképpen a forgalmazásához nemzeti „Építőipari Műszaki Engedély" beszerzése sem szükséges, hanem a kijelölt intézmények valamelyikének tanúsítványa elegendő.

Az európai szabványok honosítása Magyarország számára a megjelenést követő hat hónapon belül kötelező (az alkalmazás ugyanakkor önkéntes), és ebben Magyarországnak lemaradása nincs, tehát rövid időn belül minden új európai szabvány honosításra kerül. A honosított európai szabvány viszont csak akkor harmonizált, ha a forrás szabvány harmonizált európai szabvány.

Bár nem tartozik szorosan a tárgyhoz, mégis megjegyzendő, hogy az MSZT (Magyar Szabványügyi Testület) 2003. január 1. óta a CEN (a francia „Comité Européen de Normalisation" elnevezés rövidítése, Európai Szabványügyi Testület) teljes jogú tagja. A teljes jogú tagsággal az MSZT illetve hazánk az európai szabványosítás egyenrangú résztvevőjévé vált, a jogok mellett azonban azokat az alapvető kötelezettségeket is teljesítenie kell, amelyeket az 1999. szeptemberi CEN-szabályzat (Code for CEN) tartalmaz: http://www.mszt.hu/hirek/CEN_Code_hun.pdf

Jelmagyarázat: v A jel előtt álló fogalom a fogalomtár szócikke.

Megjelent a	BETON szakmai havilap	2003. február havi számának 15. oldalán